

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๔๐๔/๕๐๒๕๗

ชื่อคนออกเลข	ชื่อคนเข้าผู้แทนราษฎร
เลขที่	๒๕๗๒/๒๕๕๕
วันที่	๒๕ เม.ย. ๕๕
เวลา	๑๕.๕๖ ๕.

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕๕/ เมษายน ๒๕๕๔

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

เรียน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๐๐๑๔/๓๕๒๐ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินซึ่งนายกรัฐมนตรีลงนามรับรองแล้ว

จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ส่งสำเนาร่างพระราชบัญญัติ
คุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. .... (นายเจริญ จรรย์โกมล ส.ส. พรรคเพื่อไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
ไปเพื่อนายกรัฐมนตรีพิจารณาลงนามรับรองเนื่องจากเป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวกับการเงิน นั้น

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้นำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีพิจารณาและลงนามรับรองร่าง
พระราชบัญญัติดังกล่าวแล้วตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางรุษธานี อาจารย์วงศ์)

ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ

ด้านประสานกิจการภายในประเทศ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานทะเบียนการ
วันที่ ๑๒๒ / ๒๕๕๕
วันที่ ๒๕ / เมษายน ๕๕ เวลา ๑๖.๐๐ น.

สำนักประสานงานการเมือง

โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๔๔๒๗

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๓๖๗๑

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและกฤษฎีกา	๑
รับที่	๑๗ / ๒๕๕๕
วันที่	๒๕ / ๔ / ๕๕ เวลา ๑๕.๖๐

กลุ่มงานบริหารทั่วไป	สำนักเลขาธิการ
รับที่	๒๕๕๕
วันที่	๒๕ / ๔ / ๕๕ เวลา ๑๕.๐๐
ส่งกลุ่มงาน	พร.ม. และ ส.ส. ตี ดำเนินการ

วันที่ ๒๖/๖/๕๖
๒๖ พ.ค. ๕๖
๒๐๑๔

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนอุทองใน คูสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๖ กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม

วันที่ ๒๕/๕/๕๖
วันที่ ๑๕ พ.ค. ๕๖ เวลา ๑๓.๓๐ น.
ส่งกลุ่มงาน

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ.
- ๒. บันทึกหลักการและเหตุผล
- ๓. บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ

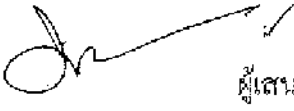
กลุ่มงานพระราชบัญญัติและกฤษฎีกา ๑
วันที่ ๓๗/๕/๕๖
วันที่ ๑๕ พ.ค. ๕๖ เวลา ๑๓.๓๐ น.

ข้าพเจ้ากับคณะขอเสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. ....

พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติมาเพื่อได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว ก็ขอได้โปรดนำเสนอวุฒิสภาพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

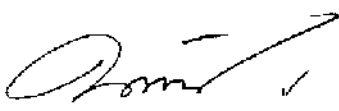
ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

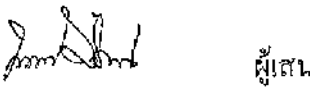
๑. ผู้เสนอ
(นายเจริญ จรรย์โกมล)

๒. ผู้เสนอ
(นายมานะ โลหะวณิช)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพลังประชาชน
หมายเลขประจำตัวสมาชิก ๐๔๗

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพลังประชาชน
หมายเลขประจำตัวสมาชิก ๒๕๑

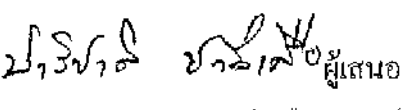
๓. ผู้เสนอ
(นายนวิศ เตชะเจริญสุข)

๔. ผู้เสนอ
(นางปลั่งมณี เร่งสมบูรณ์สุข)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพลังประชาชน
หมายเลขประจำตัวสมาชิก ๑๓๘

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพลังประชาชน
หมายเลขประจำตัวสมาชิก ๒๐๕

๕. ผู้เสนอ
(นางชมสุ จันทาทอง)

๖. ผู้เสนอ
(นางสาวปาริชาติ ชาลีเลิศ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพลังประชาชน
หมายเลขประจำตัวสมาชิก ๐๕๗

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพลังประชาชน
หมายเลขประจำตัวสมาชิก ๒๐๒

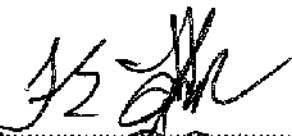

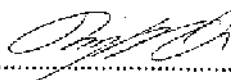
ผู้เสนอ ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. ....

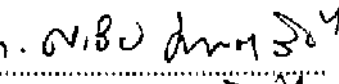
๗๖ ✓
.....
(นาง วนิดา วิเศษธรรม)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค..... พปช.
หมายเลขประจำตัวสมาชิก..... ๐๕๐

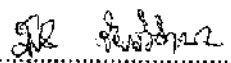
๗๗ ✓
.....
(นายศรีเชษฐา ดาษะสิงห์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค..... พปช.
หมายเลขประจำตัวสมาชิก..... ๒๒

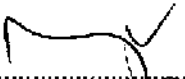
๗๘ ✓
.....
(นายสิทธิสา เจริญ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค..... พปช.
หมายเลขประจำตัวสมาชิก..... ๒๑๘

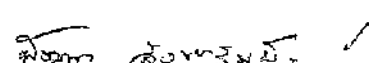
๗๙ ✓
.....
(นาย อธิวัฒน์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค..... พปช.
หมายเลขประจำตัวสมาชิก..... ๒๐๐

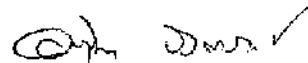
๘๐ ✓
.....
(นางฉวีพร อรรถนพพร.)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค..... พปช.
หมายเลขประจำตัวสมาชิก..... ๑๖

๘๑ ✓
.....
(นาย อธิวัฒน์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค..... พปช.
หมายเลขประจำตัวสมาชิก..... ๓๒๘

๘๒ ✓
.....
(นาย อธิวัฒน์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค..... พปช.
หมายเลขประจำตัวสมาชิก..... ๑๐๑

๘๓ ✓
.....
(นาย อธิวัฒน์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค..... พปช.
หมายเลขประจำตัวสมาชิก..... ๑๐๗

๘๔ ✓
.....
(นาง อธิวัฒน์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค..... พปช.
หมายเลขประจำตัวสมาชิก..... ๑๑๑

๘๕ ✓
.....
(นาย อธิวัฒน์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค..... พปช.
หมายเลขประจำตัวสมาชิก..... ๔๔๖

รับรองและพิมพ์
โดย
นาง อธิวัฒน์
(นาง อธิวัฒน์)
15 พ.ค. ๕๑

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์
พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์

เหตุผล

โดยที่สภาพปัญหาสุขภาพชีวิตด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ได้ทวีความรุนแรงมากขึ้น และมีขอบเขตกว้างขวางทั่วทั้งประเทศ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย การล่วงละเมิดทางเพศ การตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม การแท้งที่ไม่ปลอดภัย การทอดทิ้งหรือการทำร้ายทารก ปัญหาอนามัยวัยรุ่น การแพร่ระบาดของโรคเอดส์ การติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ มะเร็งของระบบสืบพันธุ์ และปัญหาสุขภาพในวัยทอง และวัยสูงอายุ ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาทางสาธารณสุขที่มีความเชื่อมโยงกับมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ทั้งยังเกี่ยวพันกับการให้การคุ้มครองสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์ของประชาชน ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีการควบคุมทางกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิดังกล่าว ดังนั้น จึงสมควรมีกฎหมายด้านอนามัยการเจริญพันธุ์เพื่อกำหนดหลักการ ทิศทาง มาตรการ เครื่องมือ และเงื่อนไขสำคัญ ของระบบสุขภาพที่จะช่วยส่งเสริม ป้องกันโรคและแก้ไขปัญหาอนามัยการเจริญพันธุ์ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เปลี่ยนแปลงไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
คุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์
พ.ศ. ....

รับรอง

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

นายกรัฐมนตรี

๒๕ เมษายน ๒๕๕๕

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“สุขภาพ” หมายความว่า ภาวะของมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางกาย ทางจิต ทางปัญญา และทางสังคม เชื่อมโยงกันเป็นองค์รวมอย่างสมดุล

“อนามัยการเจริญพันธุ์” หมายความว่า สุขภาพอันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากกระบวนการและการทำหน้าที่ของระบบการเจริญพันธุ์ที่สมบูรณ์ในแต่ละช่วงชีวิต

“บริการและการศึกษาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์” หมายความว่า การให้บริการหรือการปรึกษาแบบผสมผสานในด้านการส่งเสริม ป้องกัน รักษา และฟื้นฟูสุขภาพด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ ซึ่งรวมถึงเรื่องอนามัยแม่และเด็ก การวางแผนครอบครัว สุขภาพทางเพศ การเฝ้าระวังโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และโรคเอดส์ การมีบุตรยาก การแท้ง การยุติการตั้งครรภ์ มะเร็งของระบบสืบพันธุ์วัยรุ่น วัยทอง และสูงอายุ และเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวกับอนามัยการเจริญพันธุ์

“สุขภาพทางเพศ” หมายความว่า การมีสุขภาพด้านเพศที่ดีทุกด้าน ทั้งกายใจ และสังคม ซึ่งไม่ใช่เพียงการปราศจากโรคและความพิการเท่านั้น และให้หมายความรวมถึงการมีเจตคติที่ดีต่อความสัมพันธ์ทางเพศที่ปลอดภัยและมีความพึงพอใจ ปราศจากการถูกบังคับ การเลือกปฏิบัติและความรุนแรง

“เพศภาวะ” หมายความว่า ภาวะความเป็นหญิงชายที่ถูกกำหนดโดยปัจจัยแวดล้อมและสังคม วัฒนธรรมในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ

“วิถีชีวิตทางเพศ” หมายความว่า การประพฤติปฏิบัติหรือการมีปฏิสัมพันธ์เกี่ยวกับเรื่องเพศ ในช่วงชีวิตของบุคคล

“ความรุนแรงทางเพศ” หมายความว่า การกระทำใด ๆ เกี่ยวกับเพศ วิถีชีวิตทางเพศจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ ชื่อเสียงเกียรติคุณ การดูหมิ่นเหยียดหยาม การกีดกันทางเพศ การกีดกันทางสังคม รวมถึงการเลือกปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม

“เพศศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้ในแต่ละช่วงวัยเกี่ยวกับทัศนคติ ความรู้ และพฤติกรรม เรื่องเพศ เพศภาวะและวิถีชีวิตทางเพศ เพื่อก่อให้เกิดความรับผิดชอบและความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพศ

“การวางแผนครอบครัว” หมายความว่า การวางแผนเตรียมตัวก่อนมีคู่สมรส ก่อนการตั้งครรภ์ หรือการที่คู่สมรสตัดสินใจร่วมกันในการมีบุตร จำนวนบุตร ความถี่ในการมีบุตร ตลอดจนความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูบุตรให้เจริญเติบโตและมีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม

“การคุมกำเนิด” หมายความว่า การป้องกันการปฏิสนธิระหว่างเชื้อสุจิและไข่ หรือป้องกันการฝังตัวของตัวอ่อนในโพรงมดลูก

“วัยทอง” หมายความว่า บุคคลที่เข้าสู่วัยที่ระดับฮอร์โมนเริ่มลดลงส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย อารมณ์และจิตใจ

“เด็ก” หมายความว่า บุคคลที่มีอายุไม่เกิน ๑๕ ปี บริบูรณ์

“คู่สมรส” หมายความว่า คู่สมรสตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และหมายรวมถึงผู้ที่อยู่กินฉันสามีภรรยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส

“ครอบครัว” หมายความว่า สถาบันพื้นฐานของสังคมที่ประกอบด้วย คู่สมรส บุตร บุตรบุญธรรม สมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบุคคลใด ๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยและอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน และให้หมายรวมถึงบุคคลที่เลี้ยงดูบุตรเพียงลำพังตนเอง

“เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์” หมายความว่า กรรมวิธีใด ๆ ทางทางการแพทย์ ที่นำเซลล์สืบพันธุ์ออกจากร่างกายบุคคล เพื่อใช้ช่วยการตั้งครรภ์โดยไม่มีเพศสัมพันธ์ตามธรรมชาติ

“การยุติการตั้งครรภ์” หมายความว่า การทำให้การตั้งครรภ์สิ้นสุดลง

“คณะกรรมการคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์

“ผู้ให้บริการ” หมายความว่า บุคลากรด้านสาธารณสุขตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพแห่งชาติ และบุคลากรอื่นที่มีคุณสมบัติตามที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศกำหนด ซึ่งให้บริการและการปรึกษาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์

“ผู้ให้การศึกษา” หมายความว่า บุคคลมีความรู้ความสามารถในการให้การศึกษาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

“สถานบริการสาธารณสุข” หมายความว่า สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และสถานบริการสาธารณสุขอื่นที่คณะกรรมการกำหนดเพิ่มเติม

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การควบคุมการประกอบวิชาชีพ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นผู้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบ เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบ เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การคุ้มครองสิทธิและการให้บริการด้านอนามัยการเจริญพันธุ์

มาตรา ๕ บุคคลมีสิทธิเข้าถึงและได้รับข้อมูลข่าวสาร การบริการและการปรึกษาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ และเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ที่มีคุณภาพและมาตรฐานได้อย่างเหมาะสม โดยปราศจากการบังคับหรือเลือกปฏิบัติไม่ว่าด้วยเหตุแห่งถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ วิถีชีวิตทางเพศ สุขภาพทางร่างกายและจิตใจ ความพิการ สถานะบุคคลฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม วัฒนธรรมหรือความคิดเห็นทางการเมือง ทั้งนี้ โดยเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเสมอภาค

มาตรา ๖ สถานบริการสาธารณสุขและหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบต้องให้บริการและการปรึกษาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ในเรื่องดังต่อไปนี้ อย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

- (๑) เรื่องสุขภาพทางเพศ
- (๒) เรื่องวางแผนครอบครัวและการคุมกำเนิด
- (๓) เรื่องการทำคลอด การดูแลหญิงตั้งครรภ์และการเลี้ยงดูแลบุตร
- (๔) เรื่องสุขภาพวัยทองและผู้สูงอายุ
- (๕) เรื่องเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

มาตรา ๗ ในการให้บริการและการปรึกษาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ ผู้ให้บริการและผู้ให้
การปรึกษาต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ข้อมูลอย่างถูกต้อง ครบถ้วนและเพียงพอแก่ผู้รับบริการ เพื่อให้ผู้รับบริการ
มีทางเลือกและตัดสินใจอย่างอิสระ รวมทั้งต้องได้รับความยินยอมจากผู้รับบริการก่อน และต้องไม่เปิดเผย
ข้อมูลส่วนตัวหรือประวัติการบำบัดรักษาด้านสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์ของผู้รับบริการ ทั้งนี้ภายใต้
บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยสุขภาพแห่งชาติ

(๒) ต้องตระหนักถึงเพศภาวะ วิถีชีวิตของเพศ และความเป็นส่วนตัวของผู้รับบริการ และ
ไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย อับอายหรือเสื่อมเสียแก่ผู้รับบริการ

(๓) กรณีที่การบริการเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ต้องให้ข้อมูลแก่ผู้รับบริการอย่างถูกต้อง
ครบถ้วนและต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้รับบริการก่อนดำเนินการ

ผู้รับบริการตาม (๓) หากได้รับผลกระทบด้านสุขภาพจากการเข้าร่วมโครงการวิจัย หรือการ
ทดลองเกี่ยวกับอนามัยการเจริญพันธุ์นั้น ให้ได้รับการคุ้มครองและค่าชดเชยตามกฎหมายว่าด้วย
หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

มาตรา ๘ หญิงมารดามีสิทธิเลี้ยงบุตรด้วยน้ำนมมารดาอย่างเต็มเป็นระยะยาวหกเดือน
และให้น้ำนมมารดาควบคู่กับอาหารตามวัยอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาสองปี

นายจ้างหรือผู้บังคับบัญชาต้องไม่ดำเนินการใด ๆ อันเป็นการขัดขวางมิให้ลูกจ้างหรือ
ผู้ได้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหญิงมารดาคลอดน้อยกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยคุ้มครอง
แรงงาน และต้องจัดสวัสดิการในที่ทำงานเพื่อให้หญิงมารดาสามารถเลี้ยงลูกด้วยน้ำนมมารดาได้อย่าง
ต่อเนื่อง ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ห้ามมิให้นายจ้างหรือผู้บังคับบัญชาของหญิงตั้งครรภ์ ใช้นหรือมอบหมายงานที่ไม่เหมาะสมกับ
สรีระหรือสุขภาพอนามัยของหญิงที่ตั้งครรภ์ หรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของทารกในครรภ์ ทั้งนี้
ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๙ หญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อเอช ไอ วี มีสิทธิได้รับยาป้องกันหรือยาด้าน เอช ไอ วี
อย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบ รวมทั้งมีมาตรการดูแลทารกที่เหมาะสมด้วย

มาตรา ๑๐ กรณีหญิงตั้งครรภ์อยู่ในภาวะไม่สามารถช่วยเหลือตนเองหรือไม่สามารถเลี้ยงดู
บุตรด้วยตนเองได้ ให้นหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบจัดให้มีการสงเคราะห์ช่วยเหลืออย่างเหมาะสม
หรือสนับสนุนให้ภาคเอกชนดำเนินการก็ได้

ในกรณีหญิงตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม แต่ประสงค์หรือจำเป็นให้การตั้งครรภ์ดำเนินต่อไป
หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ต้องจัดให้มีหรือสนับสนุนให้มีการดูแลและฟื้นฟูสุขภาพร่างกาย

และจิตใจในสถานที่ที่เหมาะสมทั้งระหว่างตั้งครรภ์ คลอด และหลังคลอดอย่างต่อเนื่อง หากหญิงนั้นอยู่ระหว่างศึกษา ให้มีสิทธิได้ศึกษาต่อหรือกลับไปศึกษาต่อหลังคลอดแล้วก็ได้

มาตรา ๑๑ การยุติการตั้งครรภ์จะกระทำได้เมื่อจำเป็นต้องกระทำเนื่องจากสุขภาพทางกายหรือทางจิตของหญิงนั้น หรือเนื่องจากสุขภาพของทารกในครรภ์ หรือเมื่อหญิงมีครรภ์เนื่องจากการกระทำ ความผิดอาญา และต้องกระทำโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับแพทยสภา

ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการยุติการตั้งครรภ์ตามวรรคหนึ่ง ไม่มีความผิด

มาตรา ๑๒ หญิงตั้งครรภ์ที่ถูกจับ ขัง กักขัง หรือจำคุกตามกฎหมาย ต้องได้รับการดูแลทางร่างกายและจิตใจ ทั้งก่อนคลอด ระหว่างคลอดและหลังคลอดอย่างเหมาะสม รวมทั้งเมื่อคลอดแล้ว ต้องให้หญิงมารดาได้เลี้ยงบุตรด้วยน้ำนมมารดาอย่างน้อยหกเดือน และต้องจัดให้มีการดูแลทารกเพื่อให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสติปัญญาอย่างเหมาะสม

หมวด ๒

มาตรฐาน หลักเกณฑ์การบริการและการปรึกษาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์

มาตรา ๑๓ ในการกำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์ การบริการและการปรึกษาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งอาจประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ผู้ประกอบวิชาชีพ และสภาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสม เป็นคณะผู้พิจารณากำหนด

มาตรฐาน หลักเกณฑ์ ตามวรรคหนึ่ง จะต้องนำเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาแนะนำให้รัฐมนตรีพิจารณาประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการและกระทรวงสาธารณสุขต้องส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ และเทคโนโลยีอื่นที่เกี่ยวข้องกับอนามัยการเจริญพันธุ์ที่ได้มาตรฐาน เพื่อให้บุคลากรทางการแพทย์ทั้งภาครัฐและเอกชน สามารถให้บริการอนามัยการเจริญพันธุ์และการมีบุตรยากได้อย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ

หมวด ๓

คณะกรรมการคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์

มาตรา ๑๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์” ประกอบด้วย

- (๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานกรรมการ
- (๒) ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง ประธานราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน ประธานราชวิทยาลัยกุมารแพทย์ เลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านอนามัยการเจริญพันธุ์สองคน ด้านพัฒนาสตรีและครอบครัวสองคน และด้านกฎหมาย ด้านสังคมศาสตร์ ด้านสังคมสงเคราะห์ และด้านการศึกษาด้านละหนึ่งคน ผู้แทนองค์กรภาคเอกชนที่มีบทบาทในงานอนามัยการเจริญพันธุ์สองคน ผู้แทนเยาวชนหนึ่งคน และผู้แทนแรงงานสตรีหนึ่งคน ซึ่งแต่งตั้งโดยรัฐมนตรี

(๕) อธิบดีกรมอนามัยเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมอนามัยแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการได้ไม่เกินสองคน

ในการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๔) ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาจำนวนไม่เกินเจ็ดคน ทำหน้าที่สรรหาโดยต้องกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการสรรหา และดำเนินการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง ทั้งนี้ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องเป็นสตรีไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่ง

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ และกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบวาระแล้ว แต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน

มาตรา ๑๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตาม มาตรา ๑๕ วรคสาม กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๕ (๔) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือศาลสั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) พ้นจากการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบโรคศิลปะ ผู้ประกอบวิชาชีพ
- (๖) ถูกให้ออก ปลดออกหรือไล่ออกจากราชการในกรณีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็น

เจ้าพนักงานของรัฐ

(๗) ขาดการประชุมติดต่อกันสามครั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๘) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระให้รัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๕ (๔) เป็นกรรมการแทนและให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับการแต่งตั้งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน แต่ถ้าวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งแทนก็ได้

มาตรา ๑๗ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ รวมทั้งการพัฒนาประชากร

(๒) จัดทำและพัฒนาแผนงานหลัก และมาตรการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ตามนโยบายและยุทธศาสตร์ตาม (๑) และบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ พร้อมกำหนดหน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดชอบดำเนินการ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ

(๓) ให้คำปรึกษา แนะนำ ส่งเสริมพัฒนา ประสานงาน และติดตามประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐและสถานบริการสาธารณสุข รวมทั้งสื่อและการเผยแพร่สื่อด้านอนามัยการเจริญพันธุ์

(๔) ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการกำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์การบริการและการศึกษาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

(๕) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบ ตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งเสนอความเห็นในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและคุ้มครองด้านอนามัยการเจริญพันธุ์

(๑) สนับสนุนและกำกับดูแลหน่วยงานของรัฐ สถานบริการสาธารณสุข ผู้ให้บริการ หรือ ผู้ให้การปรึกษา ให้บริการและการปรึกษาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่ คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

(๓) แต่งตั้งคณะกรรมการด้านกำหนดมาตรฐานวิชาการ ด้านติดตามประเมินผล ด้านประชาสัมพันธ์ และด้านอื่น ๆ ตามความเหมาะสม เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่ คณะกรรมการมอบหมาย

ให้คณะกรรมการมีการประชุมอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง และในการประชุมต้องมีกรรมการ มาร่วมประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการ ไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุมตามลำดับ หากรอง ประธานทั้งสองคนไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคน หนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมครั้งนั้น

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งเสียง ในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๘ แผนงานหลักที่คณะกรรมการจัดทำขึ้นตามมาตรา ๑๗ (๓) ให้พิจารณาบรรจุ เรื่องดังต่อไปนี้ ในแผนงานหลักตามความเหมาะสม พร้อมกำหนดหน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดชอบ ดำเนินการด้วย

(๑) การให้ข้อมูลข่าวสารและการให้การปรึกษาด้านเพศศึกษา สุขภาพทางเพศ การวางแผน ครรภ์คว่ำ การเลี้ยงดูบุตร สุขภาพวัยทองและผู้สูงอายุ

(๒) การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องอนามัยการเจริญพันธุ์ สุขภาพทางเพศและ เพศศึกษา ในสถานการศึกษาอย่างเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับ

(๓) การพัฒนาการบริการด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ และเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทาง การแพทย์ของสถานบริการสาธารณสุข

(๔) การสงเคราะห์ช่วยเหลือกลุ่มบุคคลที่ด้อยโอกาสทางสังคมและมีความเสี่ยงด้านอนามัย การเจริญพันธุ์

(๕) การผลิตและพัฒนาทักษะของบุคลากรและครู ที่ให้บริการและการปรึกษาด้านอนามัย การเจริญพันธุ์ของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบ

(๖) การกำหนดมาตรการส่งเสริมการผลิตสื่อ การเผยแพร่สื่อ ที่สอดคล้องกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกันทั้งเพศและวัย โดยคำนึงถึงเพศภาวะ ความรับผิดชอบและความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพศ รวมทั้งการป้องกันความรุนแรงทางเพศในสังคม เมื่อแผนงานหลักตามวรรคหนึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้ทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการรองรับแผนงานหลักนั้น

มาตรา ๑๕ ให้อธิบดีกรมอนามัยมอบหมายให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งในสังกัดกรมอนามัย ปฏิบัติหน้าที่เป็น “สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ”

ให้สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ปฏิบัติงานธุรการและการบริหารงานทั่วไปของคณะกรรมการ
- (๒) เก็บ รวบรวม ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานอนามัยการเจริญพันธุ์ สนับสนุนคณะกรรมการ
- (๓) ประสานการดำเนินงานระหว่างคณะกรรมการกับหน่วยงานของรัฐ สถานบริการสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง
- (๔) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงานหลัก และรายงานต่อคณะกรรมการ เพื่อจัดทำข้อเสนอต่อคณะกรรมการ
- (๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามมติของคณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๔

อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่และการควบคุมดูแล

มาตรา ๒๐ ในการควบคุมดูแลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในสถานบริการสาธารณสุข หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในระหว่างเวลาทำการ เพื่อสอบถามข้อเท็จจริง ตรวจสอบอุปกรณ์ ทรัพย์สิน หรือเอกสารหลักฐาน ถ่ายภาพ ถ่ายสำเนาหรือนำเอกสารที่เกี่ยวข้องไปตรวจสอบ หรือขอให้บุคคลที่เกี่ยวข้องแจ้งข้อเท็จจริง ส่งเอกสาร หรือให้จัดทำคำชี้แจงหรือกระทำการอย่างอื่นตามสมควรเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และในกรณีจำเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่อาจยึดหรืออายัดเอกสารหลักฐาน อุปกรณ์ ทรัพย์สิน หรือสิ่งของ เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคำเนิการต่อไปได้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าพบว่าหน่วยงานของรัฐ สถานบริการสาธารณสุข ผู้ให้บริการ หรือผู้ให้การปรึกษาใดปฏิบัติไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งหรือรายงานต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาคำเนิการตามมาตรา ๒๒

วิธีการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ
คณะกรรมการกำหนด

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๒๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงาน
ตามประมวลกฎหมายอาญา และต้องแสดงบัตรประจำตัวแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๒ กรณีที่คณะกรรมการพบหรือได้รับแจ้งหรือรายงานจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และ
พิจารณาเห็นว่า หน่วยงานของรัฐ สถานบริการสาธารณสุข ผู้ให้บริการ หรือผู้ให้การปรึกษาใด
ให้บริการและการปรึกษาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ ไม่ได้เป็นไปตามมาตรฐาน หลักเกณฑ์ตามบทบัญญัติ
แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการดำเนินการดังนี้

(๑) แจ้งเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐ สถานบริการสาธารณสุข ผู้ให้บริการ หรือ
ผู้ให้บริการปรึกษาที่เกี่ยวข้องนั้นแล้วแต่กรณี ปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๒) กรณีที่หน่วยงานของรัฐ หรือสถานบริการสาธารณสุข ไม่ปฏิบัติตาม (๑) ให้
คณะกรรมการแจ้งเป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีผู้กำกับดูแลหรือผู้บังคับบัญชาหน่วยงานของรัฐหรือสถาน
บริการสาธารณสุขนั้นตามกฎหมายฯ เพื่อพิจารณาสั่งการให้ปฏิบัติให้ถูกต้อง แล้วแต่กรณีต่อไป

(๓) กรณีที่ผู้ให้บริการ หรือผู้ให้การปรึกษา ไม่ปฏิบัติตาม (๑) ให้คณะกรรมการแจ้งเป็น
หนังสือต่อผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานที่มีอำนาจในการควบคุมดูแลผู้ประกอบวิชาชีพทางด้านสาธารณสุข
เพื่อให้ดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือดำเนินการลงโทษตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบ
วิชาชีพที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณีต่อไป

หมวด ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๒๓ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๐ ต้องระวาง
โทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘ วรรคสอง วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน
หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

.....

.....

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์
พ.ศ. ....

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎรและได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. ....

(๑) สืบเนื่องจากการที่สังคมไทยได้มีสถานะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และค่านิยม รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ หลายด้าน ส่งผลกระทบให้สภาพปัญหาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ทวีความรุนแรงมากขึ้นและมีขอบเขตกว้างขวางทั่วทั้งประเทศ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย การต่างละเมิดทางเพศ การตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม การแท้งที่ไม่ปลอดภัย การทอดทิ้งหรือการทำร้ายทารก ปัญหาอนามัยวัยรุ่น การแพร่ระบาดของโรคเอดส์ การติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ มะเร็งของระบบอวัยวะสืบพันธุ์ และปัญหาสุขภาพในวัยทองและวัยสูงอายุ ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาทางสาธารณสุขที่มีความเชื่อมโยงกับมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ทั้งยังเกี่ยวพันกับการให้การคุ้มครองสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์ของประชาชน ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิดังกล่าว

(๒) ด้วยเจตนารมณ์และความมุ่งมั่นในการพัฒนาประชากรจากรากฐานของชีวิตตามนโยบายอนามัยการเจริญพันธุ์ของกระทรวงสาธารณสุขที่ต้องการให้ “คนไทยทุกคนทั้งชาย หญิง ทุกกลุ่มอายุ จะต้องมีอนามัยการเจริญพันธุ์ที่ดี” และเป็นการรองรับสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ และมาตรา ๘๐ รวมทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๖ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “สุขภาพของหญิงในด้านสุขภาพทางเพศและสุขภาพของระบบเจริญพันธุ์ซึ่งมีความจำเพาะ ชับซ้อน และมีอิทธิต่อสุขภาพหญิงตลอดช่วงชีวิต ต้องได้รับการสร้างเสริมและคุ้มครองอย่างสอดคล้องและเหมาะสม” รวมทั้ง “สุขภาพของเด็ก คนพิการคนสูงอายุ คนด้อยโอกาสในสังคมและกลุ่มคนต่าง ๆ ที่มีความจำเพาะในเรื่องสุขภาพ ต้องได้รับการสร้างเสริมและคุ้มครองอย่างสอดคล้องกับและเหมาะสมด้วย” และเนื่องจากพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ นั้น มิได้มีบทบัญญัติในเชิงปฏิบัติการ จึงมีความจำเป็นในการออกกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ เพื่อให้เกิดการบูรณาการเชิงนโยบาย แผนงานหลัก และการปฏิบัติการระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง และรองรับพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ในเชิงปฏิบัติ

(๑) เพื่อเป็นการอนุวัติให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยได้ลงนามให้สัตยาบันและรับหลักการ เพื่อกำหนดงานด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ ได้แก่ การลงนามในอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women-CEDAW) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๘ การประชุมระหว่างประเทศเรื่องประชากรกับการพัฒนา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๗ การประชุมสตรีโลกที่กรุงปักกิ่ง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ รวมทั้งการลงนามรับรองเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษขององค์การสหประชาชาติ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๓

จึงจำเป็นต้องมีพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. .... ฉบับนี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. .... ประกอบด้วยบทบัญญัติ ๕ หมวด ๒๔ มาตรา สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

๒.๑ บทนำ ประกอบด้วย ชื่อพระราชบัญญัติ และวันที่พระราชบัญญัติมีผลใช้บังคับ คำนิยาม และผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑ – ร่างมาตรา ๔)

๒.๒ หมวด ๑ การคุ้มครองสิทธิและการให้บริการด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ กำหนดเรื่องสิทธิของบุคคลในการเข้าถึงและได้รับบริการและการปรึกษาในด้านต่าง ๆ หน้าที่ของสถานบริการและหน่วยงานของรัฐในการให้บริการที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน การปฏิบัติตัวของผู้ให้บริการและให้คำปรึกษา สิทธิของหญิงมารดาในการเลี้ยงดูบุตรด้วยน้ำนมมารดา สิทธิของหญิงตั้งครรภ์ที่คิดจะเลือกเอวีในการได้รียาป้องกัน หน้าที่หน่วยงานรัฐในการสงเคราะห์หญิงตั้งครรภ์ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ หรือหญิงตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม สิทธิในการได้รับการดูแลของหญิงตั้งครรภ์ที่ถูกคุมขัง การยุติการตั้งครรภ์ (ร่างมาตรา ๕ – ร่างมาตรา ๑๒)

๒.๓ หมวด ๒ มาตรฐาน หลักเกณฑ์การบริการและการปรึกษาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดทำมาตรฐาน หลักเกณฑ์การให้บริการและการให้คำปรึกษา บทบาทของคณะกรรมการและกระทรวงสาธารณสุขในการส่งเสริมการศึกษา วิจัย พัฒนาเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ (ร่างมาตรา ๑๓ – ร่างมาตรา ๑๔)

๒.๔ หมวด ๓ คณะกรรมการคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ กำหนดเรื่ององค์ประกอบอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ (เช่น การให้ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี ในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการคุ้มครองสิทธิด้านอนามัยการเจริญพันธุ์และการพัฒนาประชากร การจัดทำแผนงานหลักด้านอนามัยการเจริญพันธุ์) สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการอำนาจหน้าที่ของสำนักงานฯ (ร่างมาตรา ๑๕ – มาตรา ๑๖)

๒.๕ หมวด ๔ อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่และการควบคุมดูแลตามกฎหมายกำหนดอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปในสถานบริการเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง และอำนาจของคณะกรรมการในการดำเนินการ กรณีที่พบหรือได้รับแจ้งว่าหน่วยงาน สถานบริการ หรือบุคคลใด ให้บริการไม่เป็นไปตามมาตรฐาน หลักเกณฑ์ที่กำหนด (ร่างมาตรา ๒๐ – ร่างมาตรา ๒๒)

๒.๖ หมวด ๕ บทกำหนดโทษ กำหนดโทษกรณีขัดขวางการปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่ และนายจ้างหรือผู้บังคับบัญชาที่ขัดขวางการลาออกหรือการจัดสวัสดิการเพื่อการเลี้ยงดูบุตรด้วยนมมารดา รวมทั้งการมอบหมายงานที่ไม่เหมาะสมกับสุขภาพหญิงตั้งครรภ์ (ร่างมาตรา ๒๓ – ร่างมาตรา ๒๔)
